

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, 1., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno v nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemati:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — h
četrt " 6 " 50 " — h
mesec " 2 " 20 " — h
V upravnishvu prejemati:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — h
četrt " 5 " — h
mesec " 1 " 70 " — h
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 68.

V Ljubljani, v ponedeljek 24. marca 1902.

Letnik XXX.

Kardinal dr. Jakob Missia.

Bolestno je pretresla danes na vse zgodaj Ljubljano brzobjavna vest: Kardinal dr. Jakob Missia je danes pol ure po polnoči, zadet od srčne kapl, nagloma umrl, previden s svetimi zakramenti.

Sporočalo se nam je pač že zadnje dni večkrat, da je prevzvišeni vladika jako bolehen. Vedeli smo tudi, da ima srčno bolezen, a vendar se nismo nadejali katastrofe tako naglo. On sam je delal do zadnjega dne in zakrival svojo bolezen, dokler ni tako nenadoma naredila konec njegovemu blagemu življenju. Vsa ljubljanska škofija in vsa slovenska zemlja, da cela Avstrija pozna ime Missia, in še celo v srcu krščanstva, v večnem Rimu, pomeni to ime moža odličnega po svojih osebnih lastnostih, moža jasne uma, svetega življenja, neskončne ljubezni do resnice in pravice, navdušenega borivca za prava svete cerkve — kratko: moža apostolskega, vrednega, da je izbran izmed milijonov v najčastitljivejši zbor, kar jih ima širni svet — v zbor kardinalov svete katoliške cerkve!

In zdaj ga ni več!

Bil je ves naš. Bil nam je oče, bil nam je brat, bil nam je uzor.

Slovenska zemlja še ni rodila sina, ki bi se bil povzpел do tolike višine.

* * *

Njegovo življenje je bilo na kratko sledeče:

Ko je dné 24. januarja l. 1884. ljubljanski knez in škof dr. Janez Krizostom Pogacar zatisnil svoje oči, obrnili so vsi Kranjci svoj pogled v tedanjega stolnega kanonika dr. Janeza Gogala, ki je slovel kot jako pobožen, ponižen in učen duhovnik.

A Bog je sklenil drugače. Dr. Gogala je ležal na smrtni postelji, ko mu je došla novica, da naj zasede škofijski stol ljubljanski.

Ljubljanska škofija je zopet žalovala po tako bridki izgubi, in vse je ugibalo, kdo zasede stolično sv. Maksima v Ljubljani. O kresu se je izvedelo, da je dr. Jakob Missia, knezoškofijski kancelar in stolni kanonik v Gradcu, imenovan ljubljanskim škofom. Dne 10. novembra je bil potrjen od papeža, dne 7. decembra posvečen v Gradcu in dne 14. decembra je bil v ljubljanski stolni cerkvi slovesno umeščen.

Knez in škof dr. Jakob Missia se je porodil dné 30. julija l. 1838. na Moti v župniji Sv. Križa pri Ljutomeru na slovenskem Štajerskem v priprosti a poštenih kmetijskih hišah „pri Mislovih“. Ko je njegov starejši brat Anton l. 1842 pel novo mašo, naročali so mu stariši, naj skrbi za svojega mladoletnega bratca Jakoba, da tudi on kdaj kot mašnik stopi pred oltar.

Po svoji nadarjenosti in po svojem ljubeznivem nastopu se je tako prikupil sekovskemu škofu Otokarju grofu Attems, da ga je jemal k sebi na počitnice. Ravno predno je stopil v semenišče, umrla mu je mati. Potem je bil jedno leto bogoslovec v Gradcu, odkoder pa so ga sprejeli v nemški zavod (Collegium Germanicum) v Rimu. Tam se je mudil šest let in postal doktor bogoslovja. Dne 30. maja l. 1863. je bil posvečen v mašnika in leto dni pozneje se je vrnil v domovino.

Najprej je služil kot prefekt v deškem semenišču v Gradcu; potem pa je postal škofov kaplan in pozneje kancelar. L. 1879. je postal stolni kanonik in pet let pozneje škof ljubljanski.

Dolgo so se opravljale molitve za novega škofa v ljubljanski škofiji: od januarja notri do adventa! In Bog jih je uslišal. Dobili smo kot višjega pastirja moža po Srcu božjem, duhovnika globoke pobožnosti in učenosti in, kar je največ: Bog nam je dal pravega dušnega pastirja, skrbnega in ljubeznivega očeta. Prejeli smo v njem, kar smo potrebovali.

Odločen korak naprej po pravi poti se je storil s prvim slovenskim katoliškim shodom v Ljubljani, koncem avgusta l. 1892. Pokrovitelj vsem pripravam in zboru samemu je bil knez in škof Jakob,

katerega je duhovščina s posvetnim razumništvom z veseljem podpirala. Shod se je vkljub mnogim zaprekam zvršil jako sijajno.

In kaki so bili vspehi njegovi? Po tem shodu je zelo napredovalo versko življenje. Po mnogih misijonih, katere so vodili največ propovedniki iz redov oo. jezuitov in lazaristov, ki so povsod našli na tisoče vsprejemljivih, hvaležnih src, se je dvignila prava katoliška zavest in versko življenje. To vé najbolj tisti, ki je imel priložnost misijonske sadove od blizu opazovati. Vpeljale so se tudi nove bratovščine. Omenjamo zlasti bratovščino sv. Družine in družbo treznosti. Starejše bratovščine pa so se poživile; med njimi stoji zlasti bratovščina presvetega Rešnjega Telesa v celi škofiji v najlepšem cvetu. Marsikje se je vpeljalo tudi vedno češčenje najsvetejšega zakramenta. V mnogih župnijah so se ustanovile Marijine družbe ali kongregacije za mladeniče in dekleta. — Duhovniki pa so dobili posebno bratovščino presv. Srca Jezusovega, ki jih naj veže v bratovsko edinost ter napeljuje k pobožnosti in učenosti.

V trinajstih letih, ko je knez in škof Jakob vodil ljubljansko škofijo, se je ustanovilo na Kranjskem 13 novih samostanskih naselbin. Prišli so na Kranjsko: jezuiti v Ljubljano, usmiljeni bratje v Kandijo pri Novem mestu in cistercijani v Stično. Franciškani so dobili nov samostan na Brezjah. Na novo so došle v tej dobi na Kranjsko karmelčanke (Selo pri Ljubljani), šolske sestre „de Notre Dame“, ki imajo dva samostana s šolami (Šmihel pri Novem mestu in Trnovo), šolske sestre sv. Franciške iz Maribora s šolo v Repnjah, redovnice sv. Križa, ki strežejo starim onemoglim ženskam, in magdalenke v Radelci pri Bučki. Usmiljene sestre sv. Vincencija Pavljanskega so se na novo naselile v Kočevju, Kamniku in Idriji. Vsi ti redovniki in redovnice se bavijo ali z dušnim pastirstvom, s poučevanjem mladine, s postrežbo bolnikov ter so tako vernemu ljudstvu v veliko pomoč.

Po navodilu papeža Leona XIII. se morajo duhovniki v sedanjih žalostnih časih truditi tudi za gmotni blagor ljudstva ter ga braniti pred očitnimi in skritimi sovražniki. To je za dušne pastirje težavno in nevarno breme. Pa duhovniki so se ga lotili z vso gorečnostjo in vnemo takoj po katoliškem shodu. Začeli so ustanavljati delavska, rokodelska, obrtna, mladeniška, izobraževalna društva, ki varujejo ljudstvo duševnega in gmotnega propada. Razen tega so se osnovali kmetijske in obrtne zadruge, posojilnice, hranilnice, konsumna društva itd., vse v blagor ljudstva. V javnem političnem življenju družijo v lepo celoto dobro misleče može kranjsko katoliško politično društvo s središčem v Ljubljani in razna druga politična društva, ustanovljena za posamezne okraje.

Bridko je zadelo srca vseh vernih Kranjcev, zlasti pa duhovnikov, ko se je v adventu l. 1897. raznesla novica, da se preuzvišeni knez in škof preseli kot nadškof v Gorico, da tam prevzame mesto, izpraznjeno po smrti nadškofa A. M. Zorn-a. Pri slovesu se je pokazalo, kako priljubljen je bil našemu ljudstvu. In kar je čutilo ljudstvo, čutil je tudi on sam. V zadnjem svojem pastirskem listu pravi med drugim: „Ne morem vam povedati, kako čisto nepričakovano mi je to prišlo, in kako bridko mi je to storilo, da vas moram zapustiti. Še le tedaj sem čutil prav živo, kako ste mi prirasli k srcu...“

Dne 22. maja 1898 je bil umeščen kot nadškof v Gorici.

Kardinalsko čast je dosegel pa dne 19. junija 1899.

Znano je, da ga je visoko čislal presvetli cesar in da je ravno na željo Nj. Veličanstva šel v Gorico in postal kardinal.

* * *

Zdaj ga ni več med živimi. Čuvstva najgloblje hvaležnosti nam prevevajo srce, ko se spominjamo njegovih velikih del. Missia ima veliko zaslugo, da je očistil duhovščino, da ji je vlil onega po najvišjih krščanskih idealih težečega duha, katerega najlepši zgled je bil on sam. On nas je učil, da se moramo za cerkev boriti, zanjo trpeti, zanjo se žrtvovati. Seveda je liberalizem, očitni in skriti, čutil, da je delovanje tega vzornega cerkvenega kneza zanj najhujši udarec, in zato se je zaletaval vanj z besno jezo. A ko so se sikačice kače ovijale okoli njegove pete, je on stal trdno, nevstrašno, neomajno, pogled uprt v večne višave, odkoder je dobival moč, tolažbo in pogum.

Bog mu povrni, kar nam je storil! Njegov duh pa naj nikdar ne umre v slovenskem narodu!

Celje.

Ko je l. 1895 koalicijsko ministerstvo po svojem naučnem ministru vit. Madeyskem ustanovilo dvojezične gimnazijske razrede v Celju, pač ni nihče pričakoval, kakšen pomen dobi za ves notranjepolitični položaj ta slovensko-nemški učni zavod.

Koalicijsko ministerstvo je radi tega zavoda palo in že l. 1897 je državni zbor z večino glasov odklonil dotično postavko v proračunu. Levica je slavila zmago. Potem so prišli boji za češke jezikovne naredbe — hrup obstrukcije zadušil je razburjenje radi celjskih razredov in tako je prišlo, da je imelo glasovanje l. 1897 le formalno posledico: slovensko-nemški razredi v Celju so kljub onemu glasovanju še nadalje obstajali, se razvijali in napredovali. Skoro bi bil človek mislil, da je »furor teutonicus« pozabil na oni skromni učni zavod na bregu zelene Savinje.

Toda kmaj je bil ta »furor« požrl češke jezikovne naredbe — že se je zopet obrnil proti Celju, proti onim slovensko-nemškim razredom.

V budgetnem odseku skovala sta grof Stürgkh in dr. Derschatta znano resolucijo, ki je v odseku tudi dobila večino. Nemci in vlada so računali na to, da bodo Slovenci to resolucijo mirno požrli, češ, saj sama resolucija nima nobenega pomena, zavod kljub resoluciji ostane itd.

Toda slovenski poslanci se niso dali prevariti. Prišli so na sled dejstvu, da je bilo mej levico in vlado dogovorjeno, da če državni zbor resolucijo sprejme, bo de vlada v smislu te resolucije tudi dejansko postopala.

Slovenski poslanci spoznali so toraj nevarnost, pretečo celjskemu zavodu. Niti za hip niso bili v dvomu, kaj jim je storiti, da morajo z vsemi sredstvi zaprečiti sprejetje one resolucije v zbornici.

In danes se vidi jasno, kako prav so imeli! V svoji divji jezi, radi sramotnega poraza, priznavajo liberalni Nemci v svojih glasilih (glej n. pr. »Grazer Tagblatt« od sobote) jasno, da jim je Körber obljubil, da razpusti slovensko-nemško gimnazijo v Celju, ako državni zbor sprejme Stürgkhovo resolucijo. Bila je torej popolna ne baš lepa zarota, katero so pa slovenski poslanci o pravem času spoznali. Zato so vsi v resnici narodni slovenski poslanci glasovali proti dispozicijskemu zakladu — obenem pa skrbno pripravljali glavni udarec zoper zaroto, ki se je izvršila pretekli petek.

Stvarni uspeh je popoln. Zbornica je z večino 33 glasov izrekla, da se o vprašanju eventuelne razpustitve slov.-nemških gimnazijskih razredov v Celju niti govoriti ne more. Nemci so popolnoma pogoreli. Preporni zavod ostane in nadalje v Celju, če tudi razni Pommerji e tutti quanti popolnoma zbesnè!

Še večji in važnej, nego stvarni, je pa politični uspeh slovenskih poslancev. Voditelji nemške levice vrgli so proti Slovencem ves svoj politični ugled, vso svojo politično moč na tehtnico.

Napovedali so Slovencem odločilno bitko pri Celju. Slovenci so bitko sprejeli — in popolnoma piti in poraženi zapustili so nemški levičarji bojno torišče. Nemško-liberalna in nacionalna politika se je razbila ob odločnosti in modrosti slovenskih voditeljev. Voditelji nemških liberalcev in nacionalcev so se pred svetom osmešili. Zato je pa tudi smešna njihova jeza. Sami ne vedo, proti komu bi svojo jezo obrnili. Enkrat divjajo zoper Italijane, potem zoper katoliške Nemce — in konečno, kar je najbolj smešno, proti Körberju! To je huda satira! Kajti gospodu Körberju je tako hudo pri srcu radi poraza levice, da bi se najraje jokal. A kaj to briga levico! Ona hoče v svoji jezi kako žrtev imeti — in če druge ne more dobiti, mora pl. Körber biti ta žrtev. »Es rast der See und will sein Opfer haben«. Levičarji se pa očitno temeljito motijo, če mislijo, da se jim bo dal Körber kar tako požreti. Že jim po ovinku čez »Slovo Polskije« žuga s splošno volivno pravico. In ne

bo se zmotil. Splošne volilne pravice se levičarji boje tako — kakor ljudstva. Ta strah jih bode hitro ozdravil — notri do njihovega vrhovnega poveljnika, debelega Jurija Schönereja. Ne bode dolgo trpelo in liberalno-nacionalni Nemci bodo v parlamentu zopet sedeli tako pridno, kakor dobri otroci v šoli.

V resnici pa se je vsled celjske bitke politični položaj v parlamentu bliskoma izpremenil. Čez noč se je zopet oživila misel stare desnice. Od misli do nje izvršitve je sicer še dolga pot. Toda ni izključeno, da že prvi dnevi zasedanja po Veliki noči prinese vidna znamenja združenja na desni strani parlamenta. Vsekako vse kaže nato, da »Celje« vnovič da političskemu toku v naši državi novo smer.

In zahvaliti imamo to publi ošabnosti, prenapetosti, borniranosti in zabitosti liberalno-nacionalnih nemških voditeljev. Ti ljudje so zopet dokazali, da niso ničesar pozabili in ničesar naučili se — in to je dobro za nas!

Politični shod v Jarenini.

V nedeljo 9. marca je imelo kat. slov. politično in gospodarsko društvo s sedežem v Jarenini svoj občni zbor. Iz poročila posnamemo, da je priredilo društvo v preteklem tretjem društvenem letu tri politične shode, da je pri prvotnih državnoborskih volitvah ob meji doseglo lepe uspehe, da je nadalje v raznih važnih političnih zadevah odločno nastopilo; tudi je iz srede polit. društva izšla misel, da se naj v zadevi hitreje regulacije Pesnice odpošlje slovenska deputacija na Dunaj. In res misel je postala dejanje ter je deputacija bila dne 17. okt. lanskega leta sprejeta od ministerskega predsednika. Društvo je imelo 160 udov, 137-80 kron dohodkov in 130-79 kron stroškov. Novoizvoljeni odbor se je sestavil, kakor sledi: Fr. Thaler, predsednik, Alojzij Kramaršič, podpredsednik, Alojzij Drozg, tajnik, Alojzij Herič, blagajnik, Ant. Lorber, Leop. Zupanič, Jož. Polančič, Ivan Kapler, Jernej Frangež in Fr. Cimperc, odborniki, Ig. Zupanič, Jož. Jager, Fr. Štancer in Fr. Plateis, namestniki.

Nato je poročal v jako poljudni besedi poslanec Robič. Povdarjal je, da se je trudil z vsemi močmi, da je dostojno zastopal in zagovarjal slovenske interese v malem parlamentu (proračunskem odseku). Omenil je tu uradniško in celjsko vprašanje. Glede poslednjega je povdarjal, da začnejo slov. poslanci takoj obstrukcijo, ako bi vlada dovolj ne ščitila celjske slovenske gimnazije. Opozarjal je kmečke zborovalce na veliko ugodnost pri posojilih v svrhu obnovitve okuženih vinogradov. Prej se je podelilo brezobrestno posojilo na deset let, in ko so ta leta pretekla, se je posojilo moralo vrniti v 10 letih. Sedaj pa se je po novi postavi podaljšal rok za vračevanje posojila na dvajset let, kar je gotovo v veliko korist kmetu-vinogradniku. Vspodbujal je navzoče kmetovalce, naj bi se te izredne ugodnosti poslužili in čim prej obnovili svoje okužene gorice. Predložena zaupnica in zahvala poslancu Robiču je bila soglasno vsprejeta med navdušenim pritrdjevanjem vseh zborovalcev.

Nato je kaplan Gomilšek govoril v treh rečeh, ki so posebno potrebne slovenskemu kmetu. Pred vsem mu treba več smisla za gospodarski napredek, več zanimanja za gospodarsko izobraženje. Davke mora točno plačevati, druge dolžnosti natanko spolnovati, vsled tega pa ima tudi svoje državljanske ali politične pravice. Ali žal, slovenski kmet, se jih ne poslužuje, poslužujejo pa se jih v polni meri vsi nasprotniki. Treba mu je toraj tudi politične izobrazbe in smisla za svoje politične pravice. Vsak narod je na sebe ponosen, le med našim kmečkim ljudstvom jih je še mnogo, ki se sramujejo svojega naroda, svojega jezika. Bog je hotel, da smo se rodili kot Slovenci, dal nam je on lepi materni jezik, kdor torej svoj narod, svoj jezik zaničuje, zaničuje Boga samega. Treba nam je dandanes narodno zavednih, neomahljivih kmetov, pa se bodo kmalu marsikje predrugačile razmere v našo korist.

Resolucije so bile soglasno od-

obrene sledeče: 1. V celjskem vprašanju naj ostanejo naši poslanci neupogljivi. Naj se takoj poslužijo obstrukcije, ako vlada ne bo varovala celjskih nemško-slovenskih gimn. razredov. 2. Regulacija Pesnice se naj čim prej izvrši. 3. Vinska klavzula se odpravi. 4. Zoper ponarejanje vina se skleni posebni zakon. 5. Dr. Körber naj strogo tirja od uradnikov na Slovenskem, da njegova lepa navodila vestno spolnujejo. 6. Poslancu pete kurije, baronu Morsey-u, se izreče nezaupnica glede postopanja v celjskem vprašanju.

Ko so volilci še v raznih rečeh povprašali poslance in jim je ta ugodil, je zaključil predsednik važno zborovanje, katerega so se udeležili najodličnejši jareninski kmetje. Želimo, da društvo tudi v bodoče krepko deluje in varuje obmejne Slovence potujčenja in nemškega nasilstva.

Koerberjevo stališče omajano?

V budimpeštanskih krogih prevladuje mnenje, da je stališče avstrijskega ministerskega predsednika izredno omajano in da bo moral — iti. Povod temu je baje velika nejevolja v dvornih krogih, ker Koerber ni dovolj energično nastopil proti veleizdajskim demonstracijam Schönereja in njegovih vsenemških pristašev. Trdi se, da se je v tem slučaju pokazala vsa vladna slabost in strah pred vsenemci. V dvornih krogih, glasi se dalje, si nikakor ne prikri-vajo pomena hohenzollernske demonstracije v avstrijskem parlamentu.

To bi bil torej prvi, dosedaj kajpada ne še avtentično potrjeni vzrok — bližnji krizi. Drugi povod bo pa brzkone celjska afera. Nemški levičarji bodo zastavili vse svoje moči, da izpodmaknejo stolec taki vladi, ki jih ni znala varovati (?) pred tako sramotno blamažo. Izvajali bodo vse mogoče posledice in pri prvi ugodni priliki izrazili vladi nezaupnico.

Dunajske volitve.

V soboto se je izvojeval volivni boj na Dunaju. Voliti je bilo, kakor smo poročali, enega obč. odbornika iz prvega razreda v okraju Alsergrund ter okrajne zastopnike v tem okraju ter v okrajih Favoriten, Simmering in Fünfhaus. V prvoimenovanem okraju so kajpada tudi sedaj zmagali židovski liberalci, vendar so pa dosegli kršč. socialci tudi tu lepe manjšine. Židovski kandidat za obč. zastop dr. Dorn je namreč dobil 658, kršč. socialci dr. Vonderheyd pa 330 glasov. V istem razmerju so bili kandidatje za okrajni zastop v tem okraju. — V vseh ostalih okrajih so bili skoro soglasno izvoljeni kršč. soc. kandidatje, le za šesti mandat v okraju Favoriten se vrši danes ožja volitev mej kršč. soc. Menzlom in »brezstrankarjem« Braunom. Zmagal bo kajpada prvi.

Izmej vseh 52 odborniških mest v obč. zastop, katere je bilo letos na novo popolniti, so si ohranili židovski liberalci le dva, vsi drugi so v posesti krščanskih socialcev. Take zmage židje pač ne morejo biti veseli.

Ker sta bila oba podžupana Strobach in dr. Neumayer letos na novo izvoljena, se mora vršiti volitev podžupanov. Nasprotno pa mandat župana dr. Luegerja ni ugasnil, čeprav mu je potekla odborniška doba, ker je bil leta 1897 izvoljen za dobo šest let in torej poteče njegov mandat šele prihodnje leto.

Spravna akcija na Moravskem.

Znano je, da je moravski deželni zbor svojedobno iz svoje srede izvolil takozvani permanentni upravni odsek. V odseku sta bili zastopani obe narodnosti, vendar so bili Čehi v manjšini. Ta upravni odsek je imel izprva več sej. Češki in nemški odsekovi člani so izdelali razne načrte za konečno spravo v dež. zboru in sploh mej strankama. O teh načrtih so se vršila pozneje dolgotrajna pogajanja, ki pa niso dovedla do nikakega vspeha. Vkljub mnogostranski pri-jenljivosti od češke strani ni bilo mogoče nikako sporazumljenje, ker so nemški člani vztrajali pri svojih pretiranih zahtevah. Čehi so uvideli, da je zaman vse njih prizadevanje, in izstopili so korporativno iz odseka. Sami nemški člani so se potom še neko-likokrat sešli k seji in se razgovarjali o spravnem vprašanju. Delali so račun brez krčmarja.

Minulo soboto se je pa tudi ta polo-
vični upravni odsek sešel k zadnji seji. Pred-

sedoval je posl. grof Herberstein, poroča-
valec baron Chlumecky pa je podal svoje
sklepno poročilo, ki se je vzelo na znanje
ter sklenilo, da se isto natisne in vroči vsem
deželnozbornskim članom. S tem je »spravna
akcija« brzkone završena.

Afganski emir in Angleži.

V Afganistanu se pripravljajo na bližnje
slavnosti kronanja novega emira Habib Ul-
laha, ki si je znal v tej kratki dobi svoje
vlade pridobiti več popularnosti, kot jo je
imel njegov prednik. Povodom tega izred-
nega dogodka dohajajo v Afganistan na
emirov dvor razne zunanje deputacije. Mej
temi je došlo t- dni v Kabul tudi posebno
angleško odposlanstvo, da izroči emiru po-
sebna voščila kralja in vlade. Vsprejem
pri emiru pa je bil izredno
mrzel. Emir je izjavil, da bo nadaljeval
politiko svojega očeta ter ne bo dopustil
nikakih evropskih novotarij. — Iz odgovora
se torej da posneti, da novi emir ne smar
biti poslušno orodje angleske politike. Na-
sprotno pa goji emir dokaj simpatij za Ru-
sijo in bo bližnje dni vkljub protestu šia-
dijskega časopisja vsprejel razne ruske de-
putacije.

Angleško-japonska pogodba in Rusija.

Ko je bila pred nekaj časom objavljena
vsebinska znane angleško-japonske pogodbe
glede vzhodno-azijskega vprašanja, je vsakdo
uvidel, da je ta najnovejši dogovor v prvi
vrsti naperjen proti Rusiji, in vse je rado-
vedno pričakovalo, kaj ukrene ruska vlada.
No, Rusi v javnosti niso pokazali prav ni-
kakega vznemirjenja in marsikdo je že do-
mneval, da ruska vlada sploh ne bo reagi-
rala na angleško-japonsko pogodbo.

V resnici pa temu ni bilo tako. Rusi
so takoj v prvem pričetku jeli misliti, kako
bi določno odgovorili na korak Angležev in
njih zaveznikov. In res v malo dneh potem
je zagledala beli dan rusko-korean-
ska pogodba glede prepustitve obrežja ter
otoka Kojedo, ki je torej naravnost naper-
jena proti angleško-japonski pogodbi. Toda
Rusi tudi s tem vspehom še niso bili za-
dovoljni. Sklenili so poseben dogovor tudi
s Francijo in sad tega odgovora je
skupna nota, ki so jo prejeli zastopniki
vseh držav, ki so lansko leto podpisale
znani zapisnik v Pekinu.

V tem pismu se izraža zadovoljstvo,
da sloni angleško-japonska pogodba na istih
načelih, ki jih zasledujeta v vzhodnem vpra-
šanju Rusija in Francija, obenem se pa iz-
javlja, da bota obe velesili zapomnili si ta
dogodek za slučaj, ko bi imela pretiti kaka
nevarnost njunim interesom vsled akcije
kakega tretjega faktorja ali pa po novih ne-
mirih v Kini, in si pridržujeta pravico, da
izbereta sredstev v svoje varstvo.

S tem velevažnim dogovorom se je po-
kazalo, da velja dvojezveza sedaj tudi za
Azijo, da tudi Rusija želi ohraniti statusa
quo v Kini, da pa bota Rusija in Francija
izkušali preprečiti vsak poskus Anglije, če
bi ta hotela škoditi ruskim ali francoskim
interesom.

Dogodki v Kini.

Nov upor se pripravlja v nekaterih
notranjih pokrajinah Kine. Kantonski pod-
kralj je ravno te dni prejel brzojavko iz
Hungčua ob meji Tongkinga, glasom katere
so vse čete generala Su pre-
stopile v vstaški tabor. Če se ta
vest uresniči, so se pomnožile vstaške čete
v hipu za 20.000 po evropskem načinu obo-
roženih in dobro izvežbanih vojakov, in mo-
rejo zlahka poraziti vse še preostale cesar-
ske čete. Sploh je pa sedanji položaj v de-
želi izredno ugoden za upor. Ropi in požigi
se neprestano množe; radi prevelike suše je
popolno zastalo vsako poljsko delo in po-
ljudelski delavci se žive večinoma z ropom.
Poleg tega preti na mnogih krajih velika
lakota. — Tudi iz južnega dela Kine doha-
jajo poročila o novih vstajah. Iz Kwangsi
se že poroča, da so si vstaši osvo-
jili mesto Kaučau v Kwangtungu.
— Iz Pekina je po poročilu »Times« dne
20. t. m. odšlo v Tokio 50 odbranih kitaj-
skih dijakov, da se izobrazijo na ondtni
vojaški šoli.

Iz brzojavk.

Koloman Tisza umrl. Včeraj zju-
traj ob 7. uri je umrl po kratki bolezn

bivši ogrski ministerski predsednik Koloman Tisza. Leta 1890 je odložil ministerski portfelj in od tega časa v javnosti ni več mnogo nastopal. — Velikonočne počitnice v ogrskem parlamentu trajajo le do 2. aprila. — Turški prestolonaslednik oboleva. Iz Carigrada javljajo, da je nevarno obolel princ Muhamed Rešad Efendi, brat sultanov in general v turški armadi. V slučaju njegove smrti bo pozvan na prestolonasledstvo princ Ahmed Kemal Eddin Efendi, ki je tudi general. — Javne igralnice v Belgiji prepovedane. Poslanska zbornica je skoro soglasno sprejela dotični načrt zakona. — Rusinsko zasebno vseučilišče se ustanovi v Lvovu. Ustanovi jo Ševčenkova družba, katere tozadevni sklep objavljajo Lvovski listi. — Novo bolgarsko ministerstvo. Knez Ferdinand je v soboto podpisal dekret, s katerim se kabinet sledeče rekonstruira: Danew predsedstvo in zunanje zadeve, Sarafov finance, Ludskanov notranje zadeve, Radev pravosodje, general Paprikov vojno, odvetnik Todorov nauk, odvetnik Abračev trgovino in poljedelstvo, trgovec Konstantinov javna dela. Vsi pripadajo stranki Cankovistov. — Nova rusko perzijska pogodba. Mej Rusijo in Perzijo se je sklenila pogodba, glasom katere dobi Perzija 10 milijonov rubljev posojila, Rusija pa koncesijo za gradbo nove ceste od Tebrisa v Teheran. — Avstrijski cesar na Nemškem. Cesar Franc Jožef je sprejel povabilo bavarskega prince regenta in bo prišel k otvoritvi germanskega muzeja v Nürnbergu. — Zopet angleška blamaža. V London je došla vest, da se je napovedana velika operacija generala Hamiltona proti Bothi popolnoma izjalovila. — Princ Mirko črnogorski se po svoji poroki stalno naseli na Laškem. Poroka se vrši meseca maja. — Radi dijaških nemirov na Ruskem so na carjev ukaz ustavljena tudi vsa stavbina dela pri novi politehniki v Petrogradu.

Književnost in umetnost.

Slovensko gledališče.

Jutri dné 25. marca ima benefico igralno osobje slovenske drame. Že to, da so si igralci za svojo benefico izbrali originalnega Finžgarjevega »Divjega lovca«, zasluži, da jim napolni hišo. Ker se »Divji lovec« igra v torek popoludne, je to posebno ugodno za goste z dežele. Naj bi se gledališko občinstvo prihodnji terek z obilnim obiskom igralnemu osobju slovenske drame izkazalo hvaležno za mnogokratni umetniški užitek tekom letošnje gledališke sezone. Tudi v torek zvečer je predstava na korist igralnemu osobju. Zvečer igrajo »Romeo in Julija«.

Včeraj popoludne so ponovili na slovenskem odru Detelovega »Učenjaka«, igro, o kateri postaja občinstvo vedno bolj prepričano, da stoji na višini slovenske dramatike. Slovensko gledališče naj si čestita, da je pridobilo tako igro, ki bo izvestno tudi drugod se vzbujala mnogo pozornosti. Prav obžalujemo torej, da se igri ni določilo več repriz in da se je druga njena predstava uprizorila v nedeljo — popoludne. Radi nedostajanja prostora smo morali odložiti obširnejšo oceno do prihodnjici. Zvečer so igrali Briexovo dramo »Rdeči talari«, ki je tudi pri nas dosegla senzacijonalni uspeh. Ta igra bi gotovo še parkrat napolnila gledališče. Nastopajoči sodnik in nesrečni Etehepare s svojo ženo so živ apel za premembo postav. Odlično ste igrali gosp. Danilova in gosp. Dobrovolna. Tudi g. Dobrovolnemu in g. Dragutinoviču vsa čast.

Viljem Tell.

V petek pela se je zopet Rossijeva opera »Viljem Tell«. Gostoval je že drugi večer član zagrebske opere gospod pl. Vulaković. Divili smo se, ko smo začeli tega mojstra pevca. Pel je Tella kakor tudi prej Zrinjskega prav mojstersko. Njegov glas je sedaj mehak, da nam sega nehoti v srce in nas k joku sili, a zopet krepak, ko navdušuje svoje v boj za domovino in svobodo zlato. Zdelo se nam je, da resnično stoji slavni hrvatski junak Zrinjski na odru. — S krasnim krepkim glasom združena je dobro premišljena igra, tako da mu moramo priznati dovršenost v polni meri. Kličemo mu iz srca: Na svidenje v prihodnji sezoni.

Tudi domači naši pevec so častno rešili svojo ulogo. Posebno moramo omeniti gđ. Ševčikovo, katera je pela izborno Matildo v

Tellu. Ravno tako nam je ugajala gđ. Romanova v »Tellu« in »Zrinjskem«.

Posebno dobro je pel oba večera gosp. Olszevsky in pa g. Vašiček. Dobro je pel zdravnik v »Zrinjskem« g. Polašek. Vidi se mu, da pridno na reduje.

Hvaležni smo tudi intendantu, da nam je podala toliko umetniškega vžitka v teh dveh večerih. Nerazumljivo pa nam je, da ni v »Zrinjskem« nastopila gđ. Ševčikova, kajti gospica Noemi gotovo ni bila kos tej partiji, ker nima za to glasu in sploh ni to partija za subretko. Če kakemu članu intendantance bolj ugaja, ali mora potem tudi občinstvu ugajati — slabo, no, recimo prethi petje.

Ne moremo pa zamolčati nevolje o dobro plačanem tenoristu gosp. Krampera. Pel je Mehmeda Sokoloviča tako, da se je čulo godrnjanje in sikanje. Ali bi ne bilo dobro, če bi bila slavna intendantica z vsemi izvršujočimi člani enako stroga, ne samo z do mačimi?

Musica sacra.

V stolni cerkvi dne 25. marca (Feria III. in hebdomada sancta — Marijino Oznanjenje je prestavljeno na 7. aprila) pontifikalna maša brez »gloria« in »credo« ob 10 uri: Mašo sv. Cecilije, zložil Anton Foerster (brez orgelj), graduale »Ego autem« zložila dr. Fr. Witt in K. Aiblinger, ofertorij »Custodi me« (šesterglasno) zložil Kašper Aiblinger. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Mašo v čast M. B. v G-moll, zložil Iv. Schweitzer, ofertorij »Custodi me Domine« koralno in potem »Ave Maria«.

Dopisi.

Iz Idrije, 20. marca. Občinski račun za preteklo leto se bili pri nas od 6.—20. marca na ogled. Pričakovali smo, da bode županov list »Jednakopravnost« vsaj naznanil, kdaj so davkoplačevalcem računi očitno predloženi, a motili smo se, list je za vse kaj drugega, kakor za ono, kar nas zanima. Zvedeli smo le z deske za onih 14 dni, v katerih je dovoljeno mestjanom malo bolj natanko ogledati poslovanje našega županstva.

V torek dne 18. t. m. šel je možak v občinsko pisarno ter prosil na ogled račune, a g. župan se je ravno menil z neko drugo osebo, zato ga je odpravil, češ: Saj imate še par dni časa, sedaj ravno imam opraviti. Neumljivo nam je, kako da bi se ne mogli ogledati računi, ako g. župan nima časa, saj se ga ne bo prosilo kakraga pojasnila, in ukradel jih tudi vprašalec ne bo; zato pač ni potreba županu čuvati nad računi, ako se dajo v pregled davkoplačevalcu. A Idrijčani smo mirni in pohljni ljudje, vetrelog se je g. županu, in možak je odisel. V četrtak dojdeta dva mestjana z istim namenom v obč. pisarno. Tajnik g. Oevirk jima izroči račune, a ko si eden začne delati izpiske iz računa, poskoči g. Oevirk, odzame račune z opombo, da ni dovoljeno prepisovati. Po kaže se mu š 66 obd. reda za Kranjsko, v katerem se razločno povdarja, da sme vsaki tiritati prepis računov na svoje stroške. Ne vemo, kako bi se to strinjalo s postavo, da bi ne smel vsaki občinec sam si prepisati kake točke iz računov, ali koga poslati, da te preskrbi, kaj morajo ravno obč. pisarji zaslužiti prepisnino, ne pa tudi kak delavec?

Značilno je, da se je g. Oevirk začel koma še branil pokazati račun, češ, da je obrok že potekel, pozabil pa je, da je razglas še vedno na deski nabit. Kaj mora res vsak mestjan sam na prste šteti, kakor g. Oevirk, ali je kak razlas še v veljavi ali ne?

Ko sta odšla, so odtrgali tudi osodepolni razglas raz deske. Kakor rečeno, smo rado vedno pričakovali, da bode vendar »Jednakopravnost« na drobno prinesla ves občinski račun, saj znamo iz njenega pisarenja, kako stikava vedno drugod po računih in je silno v skrbeh, da bi se kod kaj ne zgubilo v kako napačno malho. Kako so gonili »Občno konsumno društvo« za račun, na cerkveno predstojništvo so se spravili iz istega namena, zadnjič so še pri naši čipkarski šoli pozvedovali, kam se obrne denar. Sedaj, ko bi morali pred svojim pragom pomesti, pa tako skrivanje! Ko je župan zadržan, se ne pokažejo, in tajnik ne pripusti zabilježiti kake malenkosti iz računa.

Čudno tako postopanje! Proračuna nismo dobili podrobneje na ogled, računa ne dajo, da si ga natančneje ogledamo! Mora biti res le kolekovana prošnja za prepis računov? Sicer se je tako napravila in prav rado vedni smo, kdaj se bo rešila.

Občni zbor „Slov. kršč.-soc. zveze“.

Za pouk in izobrazbo ljudstva vspešno delujoča »Slov. kršč.-soc. zveza« je imela včeraj svoj občni zbor v tukajšnjem »Katol. Domu«. Vodil je zborovanje društveni predsednik g. dr. Krek.

O delovanju delavskega tajništva je poročal delavski tajnik g. Gostinčar. Iz poročila posnemamo, da je delavsko tajništvo posebno mnogo dela imelo s prošnjami za odpis potresnega posojila. Posredovanju Slov. kršč.-soc. zveze se je zahvaliti, da se je odpisalo na tisoče potresnega posojila. Ze to je nekaj takega, kar nobeno drugo društvo ni storilo za ljudstvo. Poročilo dalje omenja raznih strokovnih shodov in sestankov posameznih društev. Tovariš Moskerca je predlagal, naj se delavskemu tajništvu izreče zahvala za njegovo delovanje, da se ga naprosi, naj vsak teden poroča v našem časopisu, koliko in kake zadeve je rešilo tajništvo.

Predsednik g. Krek je dejal, da je tu mesto protestirati proti izrazom nekejakoviske osebe na Kranjskem, ki je dejala, da dela tajništvo za svoj žep! Tajništvo je vse to ljudem izvrševalo brezplačno, celo drugače, kot delajo pri posredovanjih druge organizacije, ki zahtevajo od tistega, ki išče posredovanja, vsaj društveno članarino. Tisti, ki imajo skrbeti za širšo javnost, bi morali odobravati, da se drago, sebično zakonito pisaštvo omeji. Pravičen, objektivni mož bi se moral delavskemu tajništvu zahvaliti, ne pa rabiti besedij, kakor jih je rabil. Predlog g. Moskerca je bil na to sprejet.

Tovariš Štefe je poročal o društvenih prireditvah. Sedanji društveni prostori ne zadoščajo. V njih se društveno življenje razviti ne more. Odbor je članom priredil veselico. Na Smarno goro je društvo po hitelo dvakrat, dne 6. julija pr. l. bil je ondi prvi sestanek kršč.-soc. društev, ki se obnovi vsako leto, da se ondi na novo pozivimo in utrdimo. Poročilo je omenjalo nepozabnega izleta med brate Hrvate v Varaždin, ustanovitve ženske organizacije ter povdarjalo, da je sedaj naloga »Zveze« prirediti za jubilej sv. očetu veliko manifestacijo našega delavstva. Javnih predavanj je društvo priredilo v preteklem poslovnem letu 25. Obširnejše z javnimi predavanji »Slov. kršč.-soc. zveze« se homo o priliki še bavili v »Slovenca«. Sprejel se je predlog, naj se predavateljem odbor pismenim potom zahvali za veliko požrtvovalnost.

O novem, mladem ženskem delavskem oddelku, ki se je ustanovil še-le pred par tedni, je poročala tega oddelka preds. g. Manfredova. V tem oddelku je že okoli 200 članic in je priredil za svoje članice pouk v likanju in šivanju. Poročilo g. Manfreda je končalo z apelom na može, naj radi puste k temu pouku svoje žene, ker mož potrebuje marljive žene, ki razume dela.

O društvenih književnih izdajanjih je poročal č. gosp. Luka Smolnikar. Velik uspeh je »Zveza« dosegla z dr. Krekovim »Socializmom«. Ljudskih iger je »Zveza« izdala tri snopiče, prvi snopič se je moral ponatisniti. Časlo v Ameriko že gredo društvena izdaja. »Zveza« si je s temi izdajanjih veliko opomogla. Ves dolg je poravnal. Zasluga za to je dr. Krekova, ki je »Socializem« popolnoma prepustil »Zvezi«. Zbor je z iskreno hvaležnostjo pritrtil klicu gosp. Smolnikarja: »Hvala dr. Kreku!«

Poročilo blagajnika g. Sedmaka je moglo konstatirati pred vsem veselo dejstvo, da je tudi društvena zastava popolnoma plačana. Premoženja ima »Zveza« 2085 K. Dohodki z darili pri ljubljanskih članih so znašali skupno 720 K 84 h, ves promet »Zveze« pa je znašal 15.339 K 23 h. Društvo je ustanovilo za člane »Čebelico«, v kateri odslej lahko hranijo po malih svotah.

Knjižničar tovariš Kos je poročal, da ima »Zveza« letos 1570 knjig. Na novo ji je priraslo 59 knjig. Izposodilo se je 987 knjig. Poročilo je sklenil knjižničar z željo, da bi se dobili še dobrotniki, ki bi blagovolili naši »Zvezi« podariti še kaj povestnih knjig. Sprejel se je predlog č. g. dr. Janežiča, naj »Zveza« še naprosi za knjige »Slov. Matico«.

Nato se je izvršilo nekaj prememb pravil, mej drugimi se je določilo tudi, da sme »Zveza« izdajati svoje glasilo. Pri volitvi odbora je bil izvoljen stari odbor in pregledovalci računov. Odbor se je konstituiral tako, da je g. dr. Krek predsednik, podpredsednik J. Gostinčar, tajnika sta M. Moskerca in Iv. Štefe, blagajnik Sedmak, knjižničar Kos.

Predsednik je prebral brzojavni pozdrav bratov Hrvatov, ki se glasi: »Veseleč se napredku milog i bratskog nam slovenskog radništva pozdravljamo od srca slavni zbor pa mu želimo sretan uspeh. Živila hrvatsko slovenska radnička uzajemnost pod složnom krščansko socijalnom zastavom. Za glavni odbor hrvatske radničke zajednice u Zagrebu. Hinko Sirovatka, Martin Krizanec.« Z velikim navdušenjem se je sprejel predlog tovariša Moskerca, da brzojavno po-

zdravi tudi konferenco kršč.-soc. delavstva v Zagrebu, ki se vrši prihodnji terek v Zagrebu. Na to je predsednik zaključil občni zbor.

Šumeče delovanje kršč.-soc. zveze v preteklem letu ni bilo, njena naloga tudi ni prirejati veliko šumnih veselice. Njen prvi namen bodi braniti delavstvo pred izkoriščanjem in dajati delavstvu poduka. Tej nalogi se vedno bolj približuje in jo že deloma sijajno izpolnjuje. To pričajo društvena javna predavanja, to pričajo posredovanja kršč.-soc. pri stankah, množeca se knjižnica, čebelica, šola delavk itd. Tako društvo zasluži od prijateljev delavstva večjo podporo, nego jo pa ima.

Slovensko planinstvo.

Vspešno za obrambo slovenske posesti delujoča »Slovensko planinsko društvo« v Ljubljani je imelo preteklo nedeljo svoj občni zbor. Po pozdravu predsednika gospoda profesorja Orožna, ki se je zahvaljeval vsem činiteljem, ki so pripomogli do razvoja planinskega društva, je poročal tajnik g. Hauptman.

Članov je od zadnjega občnega zbora si društvo pridobilo 133 več. Vseh članov ima 1436. Podružnic ima 8. Vse razven kamniške napredujejo. Omenjal je raznih društvenih prireditev, o katerih smo že poročali v našem listu, tako n. pr. otvoritve kočena Begunjsčici, kočena na Kumu, Zahomskem kočju. Po kočah se je zboljšala hišna oprava, na sv. Joštu se je ustanovila meteorološka postaja. Razna pota so se na novo zaznamovala, napravilo se je 32 novih napisnih tablic. Mnogo posestev si je društvo osiguralo o pravem času. Poročilo omenja tudi dohoda čeških kolesarjev mej Slovenca. Odbor ni dopisoval le v »Planinski Vestnik«, ampak tudi v tuje liste ter tako s precejšnjim vspehom širil reklamo za lepe naše kraje. Društvo nastopa desetletnico svojega obstanka, in to desetletnico bode slavilo z velikim dejanjem, z otvoritvijo planinskega hotela v romantičnih Vratah.

Po tajnikovem poročilu je poročal na mestu odstopivšega blagajnika gosp. Ogorelca gospod dr. Tominšek, ki je v prvi vrsti predlagal zahvalo požrtvovalno delujočemu bivšemu blagajniku.

Blagajniško poročilo izkazuje dohodkov pri centralnem društvu skupno 10.087 K 36 h in 9992 K 12 h stroškov. Koče so v preteklem letu donesle 1776 K 12 h. Vse društvo je imelo 27.054 K dohodkov in 24.113 K 78 h stroškov. Društvena aktiva znašajo 68.646 K 32 h, pasiva 25.596 K 33 h. G. Ogorelcu je zbor izrekel zahvalo za sprtno vodstvo blagajniških poslov.

Gospod dr. Tominšek je poročal o zgradbi hotela v Vratah. »Slovenec« je že prinesel zanimiv članek o tem velepomembnem projektu, ki bo, izvršen po otvoritvi nove železnice, velike važnosti. Stal bo v središču našega planinskega sveta, v najkrajšem in lahko pristopnem delu Julijskih planin poleg sedanje Aljažve kočje. Ta zasnova č. g. župnika Aljaža je res ženjalna. To bode središče za planinsko delovanje »Slovenskega planinskega društva«. Potrebni vodovod je že dograjen. Od hotela do vrhu Triglava bo samo pet ur. Zdravniki so se veleugodno izrekli tudi glede uporabe hotela za zdravilišče. Hotel bo imel 14 do 20 sob. Za stavbo bi bilo treba okoli 30.000 kron. Svota bi se deloma pridobila s posojili, ki bi se pa vled rentabilite hotela skoro lahko vračevala. Občni zbor je sklenil, graditi hotel v Vratah, ter je po daljši debati, katere so se udeležili gg. dr. Gregorič, Finžgar, dr. Kušar in dr. Bleiweis, poveril izvršitev odboru, ki bo z »društvenim patronom blizu Vrat« gotovo storil delo, ki bo na čast Slovincem.

Obširni pogovor se je vnel o zgradbi konkurenčne kočje nemškemu planinskemu društvu na Golici, kjer je postopanje nemških planincev proti slovenskim planincem res tako, kakor bi bila Golica na pruskih tleh. Na zgradbo te kočje bode treba, kakor je povdarjal gospod Finžgar, društvu resno misliti sedaj, ko se odpre velika železniška postaja na Jesenicah, in ko se tudi gibljejo Rove, kjer se nameravajo napraviti letovišča. Gospod Finžgar je predlagal, naj se slovenska kočja na Golici imenuje po starosti slovenskih planincev gosp. Kadivniku »Kadivnikova kočja«. Ta predlog je bil soglasno sprejet. Razvil se je pogovor, kako zbrati zadostno prispevek za novo kočjo. Predlagalo se je, naj napravi planinsko društvo vsako leto kako samostojno veselico in naj se v gostilnah v bližini Golice napravijo nabiralne pušice z napisom: »Golica bodi slovenska!« Zborovalci so takoj zložili znatno svoto za zgradbo nove kočje.

V odbor so bili voljeni gg.: profesor Orožen, dr. Tominšek, dr. Foerster, profesor Macher, Hauptman,

Verovšek Miha, rev. Mikuž, komisar Bleiweis in inž. Foerster. Namestnikoma učitelj Verbič in katehet Mlakar, pregl. računov Lindtner in Mejač.

Predsednik je na to občni zbor zaključil.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 24. marca.

† **Kardinal Missia.** Kn.-šk. ordinarijat ljubljanski razpošilja sledeči razglas: Št. 1369. P. n. č. gg. predstojnikom kuratnih in samostanskih cerkev. Iz Gorice je došlo zjutraj prežalostno sporočilo, da so Njihova Eminencija, prevzvišeni g. kardinal dr. Jakob Missia, knez in nadškof goriški, naš metropolit ter bivši knez in škof ljubljanski, nočjo o polnoči mirno v Gospodu zaspali. Da se ta žalostna vest vernikom razglasi, naj se zvoni po vseh kuratnih in samostanskih cerkvah takoj, ko se o njej izve, z velikim zvonom skozi pol ure. Za visokega pokoj-bom odslužil dne 8. aprila v tukajšnji stolnici slovesno zadušnico ter h krati naročam, naj se naravna po vseh kuratnih in samostanskih cerkvah skozi tri dni, v kolikor je to radi zadnjih dni velikega tedna mo-goče, običajno zvonjenje za rajnika; dne 8. aprila, oziroma, ako bi bil zadržan, dan pozneje, pa naj se opravi zanj slovesna črna maša.

Kn.-šk. ordinarijat v Ljubljani,

dne 24. marca 1902.

Anton Bonaventura, škof s. r.

Glasovanje o Celju in Italijani.

Iz parlamentarnih krogov se nam piše: Nobenega dvoma ni, da so Italijani pripomogli k hudemu porazu nemške levice. Pretirava se pa, če se trdi, da so italijanski glasovi zmago odločili. Zmaga desnice je bila sigurna, tudi če bi bili vsi Italijani glasovali za Stürgkhovo resolucijo. Že dve uri pred glasovanjem je bil dr. Šusteršič izračunal, da je za resolucijo 186 glasov (ako Italijani glasujejo zanj), proti resoluciji pa 187 glasov. In nise zmotil niti za pičico. Oddanih je bilo dejanski za resolucijo 170 in proti 203 glasovi, mej poslednjimi 16 italijanskih. Če se teh 16 glasov odračuna od večine in prišteje manjšini, dobimo zgoraj navedeni številki 186 za in 187 proti resoluciji. S tem nikakor nečemo kratiti pomena italijanskega nastopa proti Nemcem: prvičkrat so se Italijani odpovedali hlapčevanju Nemcem proti Slovanom. In ta okolnost utegne postati velikega pomena, zlasti ker so se liberalni Nemci v svoji ošabnosti, konsternirani po nastopu Italijanov, dali zapeljati, da so italijanske poslance zmerjali in psovali. V istini Italijani ne morejo trajno prezreti, da jim je Nemec mnogo nevarnejši narodni nasprotnik, nego Slovenec. Saj je notorična točka vsenemškega programa, osvojiti Trst za „mater Germanijo.“ V Trentinu se pa vrši ves narodni boj izključno mej Nemci in Italijani.

Celjsko šolsko vprašanje. Z Dunaja se poroča, da nemške stranke izjavljajo vladi, da jo ne morejo oprostiti od obveze v zadevi celjskega šolskega vprašanja in da odločno zahtevajo od vlade, da se to vprašanje reši v smislu nemških zahtev. Grof Stürgkh je imel zopet pogovor z ministrskim predsednikom Körberjem. Razume se, da bodo slovenski katoliško-narodni poslanci vestno na straži. Nemško nacionalno časopisje zahteva, naj vlada Stürgkhov predlog predloži v novič kot vladni predlog in naj ne stori, da ta vladni predlog zmaga. Körber utegne nad tem past, ker se je, kakor se vidi, Nemcem v zadevi celjskih slov. gimn. razredov zavezal.

Najnovejša Peniškova novica je bila ta, da so se po celjskem glasovanju vsi slovenski poslanci »pod vodstvom viteza Berksa« ali zahvalit Jaworskemu in dr. Pacáku. Cela novica je bila popolnoma izmišljena — in gospod vitez Berks se ji je gotovo sam najbolj čudil, ko jo je čital v »Neue freie Presse« in še nekaterih drugih dunajskih in graških listih. — Strankam, ki so glasovale proti Stürgkhovi resoluciji, zahvalil se je v ime »Slovenskega centra« dr. Susteršič, v ime »Hrvatsko-slovenskega kluba« pa dr. Ploj.

Sarajevski nadškof dr. Stadler se je peljal danes opoldne skozi Ljubljano v Rim.

Proti štajarskim nemškim katoliškim drž. poslancem se bo pričela skupna akcija nemških liberalnih strank radi glasovanja v celjski zadevi. Posebno ogorčene so nemške liberalne stranke na barona Morseya, katerega uplivu pripisujejo, da se je pri glasovanju odstranilo 16 nemških katoliških poslancev.

Osebnosti. V soboto je poveljnik tukajšnje 44. domobranske inf. brigade generalni major Anton Angerholzer pl. Ahnburg, slavil 40. leto svojega službovanja. — S hišnim redom vojvode Meklenburškega je odlikovan vodja postaje v Litiji g. J. Jenko. — Vodstvo šole na Čatežu je poverjeno učitelju g. Janezu Vozelu iz Trebnjega, v Trebnje pa pride kot suplentinja učiteljica g. Marija Fajdiga.

Ehrhardova izjava, katero je izdal proti liberalcem, ki so zlorabili nekatere nejasne in splošne izjave v njegovi knjigi in jim podtikali protikatoliški pomen, katerega v njih ni, je jako zanimiva in kaže, da so tega učenjaka hoteli liberalci po silni in po krivici zavleči v svoje vrste. Ehrhard pravi: »Wahrmundova izvajanja nimajo nič skupnega z mojo knjigo, in citati, ki jih je vzel iz nje, se morajo označiti kot zlorabe. Meni je mučno, da moram nekatoliške in necerkvene, da, celo cerkvi sovražne ekspektoracije šele popravljati kot mojim izvajanjem naravnost nasprotno... Vsako soglasje s pomilovanja vrednimi izreki profesorja Wahrmunda o katoliški cerkvi in papeštvu naj odločeneje in naj očitneje odklanjamo.« Ehrhard pravi, da bo v posebni brošuri zavrnil to zlorabo. — Slovenski liberalci so pograbili Wahrmundove izreke s pravo lakoto in jih razširjajo v grdi brošuri. Njihova dolžnost bi bila, da zdaj, ko Ehrhard sam tako odločno protestira proti liberalnim zlorabam, popravijo, kar so zagrešili. To bi storili pošteni ljudje, kaj bodo storili liberalci?

Slov. delavsko stavb. društvo je na večerajšnjem občnem zboru izvolilo v ravnateljstvo mesto odstopivših članov in sicer sta bila gg. Jos. Gostinčar in R. Mervič zopet, gg. Ivan Kregar in J. Elsner na novo izvoljena. Ravnateljstvo je potem izvolilo načelnikom g. dr. Iv. Ev. Kreka, nam. g. Merviča, tajnikom g. Elsnerja in blag. g. Gostinčarja. — V nadzir. odbor so izvoljeni gg. Klun, Škof in Zangl, kontrolorja sta pa zopet gg. dr. Žitnik in Sedmak.

Električna železnica Kamnik-Kranj. O tej zadevi je občinski svet v Kranju sklenil, da vzame namero dunajske tvrdke Kurt Bauer glede zgradbe lokalne električne železnice med Kranjem in Kamnikom z veseljem na znanje, a ob enem izjavi, da se za sedaj ne more udeležiti tega podjetja z denarnim prispevkom (za pripravljala dela v znesku 28.000 K), ker ima mesto Kranj izvršiti tekom prihodnjih let več že sklenjenih investicij, da nima podatkov, iz katerih bi se dalo sklepati na rentabiliteto tega podjetja, in da mu tudi niso znana mnena prizadetih med Kranjem in Kamnikom ležečih občin.

G. Alojzij Luznik z Vrhnike se mudi sedaj na Nemškem, kjer študira napredek v muzikalnih inštrumentih. Zanima se posebno za harmonij, glasovir in orglje. Poleg tega se bavi z raznimi sistemi pisalnih strojev in z aparati za moderno razsvetljavo, ki dajajo jako lepo luč ter stane razsvetljava za polovico manj od plinove, acetilenove in petrolejeve luči. Kdor bi se za kaj takega zanimal, naj blagovoli pisati na Vrhniko, — tam dobi pojasnilo.

Bolniška blagajna v Bohinju. Stavbeno podjetje G. pl. Cecconi, ki je prevzelo od železniškega ministra dela pri bohinjskem predoru, kjer je uslužbenih 300 delavcev, osnuje lastno stavbeno bolniško blagajno, katere pravila je vlada že potrdila.

V smrti združena. V Gradcu je umrl o. kr. vladni svetnik v pok. gosp. Anton Stadler. Nekaj ur potem, ko so ga pokopali, umrla je tudi njegova žena gospa Marija Stadler, rojena Baumgartner.

Dopolnilna volitev v goriškem veleposestvu. Pri sobotni dopolnilni volitvi

v goriški deželni zbor iz skupine veleposestva je bil z vsemi 46 glasovi izvoljen conte Giacomo Panigai.

Mariborsko županstvo. Za kandidate na mariborski županski stolec se imenujejo: dr. Schmderer, Pirimer, Bankalari.

Gibanje med tržaškim delavstvom

Delavci za nakladanje in razkladanje lloydovih parnikov so predložili ravnateljstvu te dni spomenico, v kateri stavijo zahtevo, katero hočemo tu pojasniti. Pred nekoliko leti so bili ti delavci stopili v štrajk, ki se je završil s tem, da je bilo ustrezno zahtevam delavcev po povišanju mezde in da je bilo določeno, da število pomožnih delavcev, ki prihajajo na delo le od slučaja do slučaja, ne sme biti večje, nego 60. Ker pa je to število — vsled mnogega dela — narastlo na kakih 300, je odbor delavcev predložil omenjeno spomenico, v kateri zahteva, da število pomožnih delavcev ne sme presežati 60 in da se, kolikor jih je več, odpuste. Če pa je dela za več nego 60 takih pomožnih delavcev, naj se število popolni le iz »domaćinov«, ki naj dobivajo plačilo stalnih delavcev. Pod domačimi pa umevajo oni le meščane. Reči smemo torej, da je to gibanje naperjeno proti slovenskim delavcem, ne izvemši okoličinov. — Kadar namreč naši okoličani nimajo doma dela, je bilo do sedaj v navadi, da so hodili tu pa tam na gori rečeno delo. Ti bi bili torej sedaj izključeni, akoravno so ti okoličani tudi Tržičani. — Tudi med židari je navstalo gibanje za 20odstotno zvišanje plačila in za znižanje delavnega časa. V torek bo imel odbor sejo. Obe stvari so velike važnosti za naše slovenske delavce in se hočemo povrniti k temu predmetu.

Slovenci na Goriškem se udeležijo letošnjih volitev v goriško in trgovsko zbornico. Upajo, da si pribore vsaj slovenske namestnike.

Nevarnost za Lokavec. Poročali smo nedavno, da se je pred kratkim časom poveznilo s Cavana proti nižini okoli 300.000 kubikmetrov sveta, vsled česar proti Lokavcu, ki je oddaljen 1 km, nevarnost, da ga počasi ta svet ne zakrije ali mu vsaj prinese drugačno nesrečo. Kot vzrok, da se je odrgalo toliko sveta, navajajo hudournik Grajšček, ki pada z višine 700 m ter nima nikake struge, vsled česar drvi s seboj, kar mu pride v tok. Komisija je prišla na lice mesta o lepem vremenu in je z ozirom na to izrekla, da za ureditev ni nujnosti. Radi sedanjega dežja pa proti Lokavcu zopet velika nevarnost.

Podpora Istri. Vsled priporočila slovenskih poslancev nakazala je vlada državno pomoč za siromašne prebivalstvo Istre v znesku 160.000 K.

Ljubljanske novice. Koncert v protestantski cerkvi. Dne 4. aprila prirede protestantje koncert v svoji cerkvi. Godel jim bo koncert iz Lipskega. Dohodek bode šel za protestanske namene. — Umrla je vdova davkarjeva gospa Ana Mrak roj. Logar, umrl je dalje privatnik gosp. Jožef Mituhke. — Pogreša se 66 let stari trgovec z moko Gašper Dolar, stanujoč Stolni trg šte. 18. — V Gradašico padel je delavec Rajmund Novak. Mimogredoči so ga rešili iz vode. — Za podiranje licealnega poslopja ni došel do razpisanege roka do 22. t. m. noben ofert. — Zapustila je nedavno umrla zasebnica Než. Bolha 5000 kron za dijaško ustanovo dalje znatne svote pobožnim namenom, za učiteljski konvikt 400 kron, Ciril in Metodovi družbi 200 kron in »Collegium Marianum« in Lichtenthurnovemu zavodu po 100 kron. — Ukradel je neki Mrhar hlapcu Rojcu petak in ga skril pod sod. Neki Rugel je ukradel Bugenigovemu hlapcu Rezarju srebrno uro in nekaj drobiža. — Bošnjaka natepli so v Kmetičevi gostilni vojaki. Bošnjak Martin Mustnič je tako zdelan, da še danes leži.

Smrt v zaporu. Premožni in ugledni posestnik V. Schönbacher iz Rothleita na Gor. Štajerskem je prišel po poslih v trg Frohnleiten. Ko se je ponoči vračal, postalo mu je slabo ter je obležal na ulici. Postrežljivi policaji pa so ga brž pobrali ter zavlekli v občinsko kajho, ne da bi se dalje zanj brigali, drugo jutro so našli moža

mrtvega. Ker je to v kratkem času že drugi slučaj, da so v kajbah kulturnih gornještajerskih občin umrli nedolžni ljudje, grajajo celo nemški listi toliko zanemarjenost.

Alkoholizem in šola. Po odloku c. kr. učnega ministerstva se naroča učiteljstvu na ljudskih in meščanskih šolah, kakor tudi na pripravnicah, da mladino opozarjajo na škodljive posledice uživanja alkoholnih pijač. Posebno se priporoča to docentom o zdravilstvu na pripravnici. Voditeljem ljudskih in meščanskih šol se naroča, da naj skrbijo tudi pri nabavljanju knjig za šolske knjižnice na to, da bodo sprejeti spisi proti alkoholizmu. Pripravlja se knjižica, ki bo razpravljala o škodljivosti vpijanjivih pijač in ki se bo razdelila v veliki množini med šolsko mladino. Učiteljem na srednjih šolah se naroča, naj v poljudnih predavanjih večkrat obračajo pozornost na to stvar.

V postojnski jami je instalacija nove izključ-električne razsvetljave izvršena. S tem je še-le prišla posebna veličastnost in lepota njenih podzemskih čudesev do prave veljave. Postojnska jama bode oba velikonočna praznika t. j. 30. in 31. marca t. l. od 1/2 11—1/2 1 ure dopoldne in od 4—6 ure popoldne električno razsvetljena in na ogled odprta proti ustopnini 3 K za osebo.

Vsenemci proti Slovincem. V Monakovem se snuje »Centralstelle für die deutschen Auslandschulen«. Za Celje je iz Nemčije v zadnjih letih prišlo 16.000 mark. V pripravljalni odbor zgoraj omenjenega društva so v Monakovem izvoljeni tudi višji častniki!

Slepi Lojze utonil. Kdor je zahajal ob nedeljah in praznikih na Kostanjevico pri Gorici ob času božje službe dopoldne in popoldne, našel je na poti slepega človeka, držečega v jedni roki palico, v drugi pa klobuk, katerega je molil mimogredočim proseč jih, da mu vržejo vanj kaj milodarček. Ta človek je bil Lojze Rustja, star 40 let, doma iz Skrilj pri Ajdovščini. Kakor pred Kostanjevico tako je prosjačil slepi Lojze, posebno ko so bili večji pogrebi, pred goriškim pokopališčem. Gostoval pa je v Kronbergu pri jednom ali drugem kmetu, postelja mu je bila listje ali seno v kakem hlevu. Na tem svojem poslu, namreč na lovu po milodarih, imel je Lojze najbrže dobro »žernado«. Zato se ga je pa tudi še precej nasrkal v neki gostilni blizu Hraštica. Slep in poleg tega še noge pletničave vsled preobilo užite božje kapljice, ni torej čudo, da se je revež, posebno pa še, ker je zgrešil navadno svojo pot, prekučnil v neki kamnolom, stoječ tik bližnjice, ki vodi s kronberske ceste proti sv. Trojci, v kamnolom, ki je bil poln vode. Drugi dan okoli 11. ure predpoldne šli so ljudje iz cerkve mimo tega kamnoloma. Najprej zapazijo na vodi neki klobuk, katerega so koj spoznali, da je Lojzetov; potem so začeli brakati po luži s palico in pri tem zadeli ob — Lojzetovo truplo.

Reškim županom je bil v soboto izvoljen dr. Fran Bio, podžupana sta dr. Andr. Bellen in A. F. Luppis.

Zastrupila se je v Trstu 17letna Vanda Schilz.

Iznani hrvaški delavci. Vesti o nameravanem atentatu na avstrijsko mornarico so bile izvestnim krogom povod, da so z Reke izgnali mnogo hrvaških delavcev. Iznani delavci zatrjujejo svojo nedolžnost.

Nova dela v reški luki se v kratkem prično, kakor je predvčerajšnjim v ogrskem drž. zboru obljubil novi trgovski minister Horanský.

Slovenci v Ameriki. Iz Lauriuma se piše: Da Slovenci v političnem življenju ne spimo in da uživamo ugled tudi pri drugih narodih, dokazuje to, da kandiduje v Lauriumu za občinskega blagajnika rojak Štefan Kvetič, Mihael Žunič pa za asesorja v Red Jacket-u. — Delavska slovenska katoliško kranjska »Jednota« v Ameriki ima sedaj 43 društev s 3236 moškimi in 1513 ženskimi člani. Podpor je v preteklem letu izplačala 100.000 dolarjev.

Razpisuje se mesto poštnegega odpravnika pri c. kr. poštнем uradu III. razreda, 4. stopinje v Starem Logu (v polit. okraju Kočevje) proti pogodbi in kavciji 400 K; letna plača 550 K, uradni pavšal 140 K in letni pavšal 756 K za vzdržavo vsakdanje pešne zveze med Starim Lo-

gom in Kočevjem ter za krajevno dostavljanje poštini pošiljatev. Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

Is Aleksandrije. Ogrski jeruzalemski romarji so se iz Aleksandrije 13. t. m. povrnil v domovino. Na krovu ladije sem jim se enkrat voščil srečno pot. Veliko so trpeli na morju in tudi v sredo in četrtek je bil tu nenavaden vihar, tako da je kapitan jim rekel, če ne bo bolje, ne odpotujejo. Včeraj popoldne se je vendar morje zelo pomirilo in danes je zopet prav lepo vreme. — Avstr. parnik „Bohemia“ je priplul iz Trsta sem v četrtek mesto v ponedeljek, pokvaril se je nekoliko stroj. — Kmalu se ima tu vršiti veleznarimiva sodnijska obravnava glede Fr. Jos. azila. Posledica nje utegne biti prihod slovenskih redovnic v Aleksandrijo, kar vsi tukajšnji poštenci Slovenci tako želimo; naj bi pač merodajni krogi uvaževali to nužno potrebo in pripomogli, da bi prišli. Aleksandrijo slovenske šolske sestre.

Najnovejšje od raznih strani. Sebe in hčer umoril. Vodja poštnega arhiva Toth v Budimpešti je prerezal vrat svoji 16letni hčeri in sebi. Oba sta mrtva. — Nečloveški oče. V Hebu na Češkem je predvčeršnjim po noči vlakovodja Lorenc Stark z drogom pobil svoji hčerki, ko ste spali. Pred par dnevi mu je umrla žena in v obupu nad to izgubo je umoril hčer. Naznanil se je sam sodišču. — Aretiran anarhist. V Rostocku so aretirali anarhista Laha Spillerja iz Trsta. — Sovraštvo med bratoma. V Szilvasu sta se pravdala brata Janez in Andrej Varo. Vzrok pravde je bila dedščina. Janez Varo je pravdo izgubil. Vjezi nad porazom je počakal brata, ko se je vračal iz gostilne, in ga ustrelil. — Igralnica na Korfu grška vlada ne bo dovolila. Kralj je izrazil obžalovanje nad dotičnim sklepom občinskega sveta na Korfu. — Preodločna gosposodična. Gospica Flora Freeman je ustrelila v Kansas City na ulici nekega moža, ki jo je razžalil. — Sertletna deklica umrla vsled kapi. V Osieku je šestletna hčerka krojača Mrhovića naglo umrla zadeta od kapi. Tako so konstatirali zdravniki. — Tatvina v Vatikanu. Radi znane tatvine v Vatikanu sta bila pred porotniki v Rimu obsojena Fr. Scotto v kontumaciji na osem let ječe in Angela Scotto na 18 mesecev ječe. Dva obtožena sta bila oproščena. — Klub stoletnih imajo v Londonu. Priredil je tekmovalstvo, kdo je najstarejši človek na svetu. Najstarejši je meščan v Moskvi Izak Rodofsky. — Stiri osebe obsojene so bile zopet v Trstu radi zadnjih nemirov. — Požar na Semeringu. Na Semeringu je popolnoma pogorel hotel „Waldhof“. — Mraz in vihar v Severni Ameriki. V severni Dakota je bil te dni vihar, ki je uničil 10.000 ovac, 5000 govede in mnogo konj. Na železnici je zmrznilo pet železniških voz dragocenih konj. — Obe roki odsekali je nek gostilničar v Badenu svojemu otroku v jezi, da mu je otrok raztrgal stotak na drobne kosce.

Z električno lučjo bodo lovili ribe na poseben način v Norfolku izdelani ladji. Ladija ima nizko dno in je pripravna tudi za navadne reke. Na ospredku ladije bode svetla močna električna žarnica in ribe, privlačene od te luči, bodo kar skakale v pripravljene mreže.

V enem letu od delavca do milijonarja se je v Meksiki povzpelo Pedro Alvarado, ki je našel zlato žilo, ki bo ena najbogatejših v Meksiki. Pred enim letom je bil Pedro Alvarado še navaden delavec, danes pa ima na milijone denarja, katerega pa ni naložil v bankah, ampak ga shranjuje v svojem stanovanju, katerega ima zastraženega. Ko hodi po ulicah, spremlja ga 8 najetih oboroženih mož, ker nosi vedno velike svote pri sebi. Denar razsipa. Zadnjič je od nekega agenta kupil svo agentovo zalogo za znesek 60.000 mark. Živi v Parrala. Za reveže v tem kraju zida Pedro Alvarado bolnico in ubožnico. Prišel je graditi tudi cerkev. Iz zlate žile, katero je on našel, spravilo na dan toliko zlata, da bode njegov čisti dohodek na dan znašal dva milijona mark.

Društva.

(Pevsko društvo „Slaveca“) priredi veliko vrtno veselico na binkoštno nedeljo, ter prosi druga društva, naj se blagovolijo ozirati na ta dan pri svojih prireditvah. Natančneje o tej veselici se bode pravočasno naznanilo.

(Občni zbor deželne pomočnega društva Rdečega križa, določen na 22. dan t. m., se vsled nesklepnosti ni mogel vršiti in se bo drugi občni zbor vršil ne glede na število navzočih članov dne 26. t. m. ob 6 uri popoldne v knjižnici c. kr. deželne vlade, II. nadstropje, Bleiweisova cesta.

(Društvo slov. učiteljic) zboruje dne 26. marca t. l. o pol 10. uri v slov. širadnici pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Na dnevnem redu sta dve zanimivi poročili: a) Prostočasno risanje v ljudski šoli por. g. A. Sič, učitelj višje dekliške šole; b) „Naše težnje“ govori gđ. V. Praprotnik. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi odbor.

Narodno gospodarstvo.

Pomorski promet preko Trsta.

„Narodno gospodarski Vestnik“ je prinesel obširnejši članek, v katerem nasteva razne zapreke, ki zavirajo promet preko Trsta. Pri tem podaja seznamek pomorskih družb, iz katerega posnemamo sledeče:

Družbe, ki danes oskrbujejo promet čez Trst, so naslednje: Avstrijski Lloyd za Dalmacijo, Grško, Turško, Malo Azijo, Aleksandrijo, Vzhodno Indijo, Perzijo, Arabijo, Kino, Japan in Brazilijo; kr. ogrska pomorska brodarstva družba Adria za Apulijo, Sicilijo in Neapolj. Genova, Marseille, Malto in obrežje severne Afrike, Tanger, Tripolis, španske luke, zahodno od Gibraltarja ležeče francoske luke, Belgijo, Holandsko, Angleško in Brazilijo; Navigazione generale italiana v vse italijanske luke in iz vseh teh v Marseille; na obrežje severne Afrike in v Levanto; Panhelensko pomorsko brodarstvo za celo Grško in deloma na Turško in v Levanto; Navigation a vapeur Courdgie & Cie na Grško, Turško, v Levanto in deloma v Aleksandrijo; Cunard & S. Nav. Cie. v Liverpool ter v druge angleške in grške luke; Lleyland line v Liverpool in na Angleško sploh; Th. Wilson Sons & Cie v Hull, London in na Angleško sploh; Avstro-Americana v New York in v pristanišča v Floridi; mali tozemski parobrodi za svobodno brodarstvo in zlasti za obrežni promet; mali inozemski, zlasti laški parobrodi za Sicilijo in sredozemske luke; italijanski jadrniki za vso Italijo, Grško, Turško, za sredozemske in preokceanske luke, za obrežni promet in prosto parobrodstvo; avstrijski, ogrski, grški, turški jadrniki oskrbujejo isti promet, kakor italijanski; parobrodna družba A. C. de Freitas & Cie za Belgijo, Holandsko, Nemčijo, zlasti za Hamburg; Bailey & Leatham S. S. Cg. za London in Angleško sploh; Ragusa Societä di Navig. za Dalmacijo, Albanijo, Apulijo; Ungaro-Croata za Dalmacijo in Istro; Puglia, Societä di navigazione a vapore za Albanijo, Apulijo, Sicilijo, celo Italijo in Marseille.

Darovi.

Odbor dijaške kuhinje v Kranju je prejel od 7. dec. 1901. do 15. marca 1902 sledeče darove: dr. Jos. Lukan daroval na komisiji 3 K, neimenovan Gorenjec na Dolenjskem 10 K, major Josip Milavec, Lubaczow 195 K, županstvo Breznica 20 K, gospa Ljudmila Dolenz kot odkupnino od novoletnih voščil 10 K, F. in M. na Gaštoju 2 K Ivan Bitagelj, postajenačelnik v Kranju 5 K, profesorski kolegi za jan. 10 K, A. Z. 2 K, drž. in dež. poslance Josip Pogacnik 20 K, od pikaja 20 v., Peter Majdič, posest. valjič, mlina v Jaršah, mesto venca na krsto g. Jos. Kušarja v Ljubljani 20 K, po upravnistvu „Gorenjca“ vesela družba „pri Geigerici“ za Bertelovo jehovino in za 2 črna 10 K, darovali gg.: Jan. Molj, Josip Novak, A. Molj, M. Globočnik, F. Globočnik, J. Jenko, F. Strupi, J. Zabret, F. Kepic, B. Globočnik; g. Tončka in Fr. Pršina iz Senčurja kot odkupilo novoletnih voščil 5 K, šenčurski Bohinjec kot novoletno darilo 10 K, po g. učitelju Vil. Rusu 10 K, prof. kolegij za febr. 11 K, mesto venca rajnemu gosp. Val. Sušniku, bivšemu županu itd. gospodje v Škofji Loki: 5 K Al. Krenner, tovarnar, po 4 K: notar N. Lenček in trgovec L. Lavrič, po 2 K: mestni župnik Fel. Zavodnik in trgovec Mat. Žgon, po 1 K: sodn. svetnik Fr. Mikuš, sodn. adj. T. Bežek, mestna kaplana J. Petrič in Ign. Zaplotnik, zdravnik dr. Karl Zakrajšek, davčni kontr. K. Semen, davčna adj. Henr. Kette in Art. Sedlak, učitelja Sl. Flis in Bog. Krenner ter umir. uč. Iv. Zettel, kancelista Fr. Magdič in Leopold Primožič in kan. v p. Mat. Logar, lekarnar Erv. Burdych, posestniki: Gašpar Carman, Jos. Guzelj, Ant. Homan in posestnica Mar. Maček; trgovci: Jos. Deisinger, Fr. Kašman, I. N. Koceli, Iv. Košir, Val. Košir, Andr. Leskovec, Andr. Oblak in K. Pecher; mesarja: Ant. in Jan. Hafner; klobučar Ivan Debelak, urar Fr. Benedičič, mizar Jur. Grohar, usnjar Jan. Jesenko, gostilničar Jan. Hafner, 60 v. posestnik Fr. Sušnik; cigana na čitalnični maškeradi nabrala 3178 K in dopolnilo k temu g. Pirc 22 v., g. Al. Roblek, župan v Radovljici 20 K, občina Smlednik, po županu gospodu Burgarju 30 kron, gosp. Kokalj 74 v., g. Ant. Zorman iz Praprotnice Police 2 K 50 v., g. Eliza Mataj iz Strazišča 172 kg. krompirja in 42 kg. fižola,

neimenovan 40 K, županstvo Špitališ 10 K, županstvo Senčur pri Kranju 10 K, župnik Jan. Šlaker v St. Gotardu 8 K, župnik Iv. Soukup v Stari Oselici 5 K, administrator Jan. Plajfar v Javorjah 8 K, durakišti v gostilni pri P. Mayr-u v 12 večerih 20 K 10 v., mesto venca prebagemu in prerano umrlemu prijatelju g. Fr. Dolencu, c. kr. poštnemu kontrolorju v Gradcu, njegovi žalujoči škofje-loški prijatelji 29 K, iz istega namena v spomin na univerzijska leta dr. Edv. Šavnik 6 K, stara „Livijali Orid“ 20 v., vesela družba od Mubijevega gramofona do Jügrove kavarne 2 K 44 v., izgubljeni stava K. Š. 5 K, Marija Rode iz Tenetiš 4 K, Jan. Česnulj, Visoko 2 K, g. Jos. Likozar za 50 kg. fižola 7 K, gospa dvor. svet. Ferd. pl. del Negro in Ljudm. pl. del Negro 20 K, neimenovan 2 K, vstopnina v Frankovo klet 5 K, prof. kolegij za marcij 10 K, nadzornik radovljiske posojilnice pošilja svojo nagrado 40 K, g. Rajm. Sušnik, posestnik in gostilničar v Kranju 10 K, g. Peter Majdič v Celju 20 K, prebitek veselice, prirejene dne 9. marca t. l. v čitalničnih prostorih na korist dij. ku hinje K 102 + 21302, skupaj 314 K 2 v.

Odbor izreka najtoplejšo zahvalo za vse poslano prispevke, zlasti pa se še posebej zahvaljuje p. n. igralcam in igralcem tukajšnje čitalnice, ki so preskrbeli s svojim nastopom lepo svoto 31402 K. Zajedno se obrača do vseh podpornikov in prijateljev revne mladine, naj podpirajo i v bodoče naš prepotrebni zavod in dopoljšje lepe veliko nočne pirhe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Prevalje, 24. marca. Katol. delavsko društvo pozdravlja vseh in čestita katol.-narodnim poslancem. V tem vspehu vidimo tudi mi koroški Slovenci, v katerem taboru je nam iskati boljše bodočnosti. Živel dr. Šusteršič!

Gorica, 24. marca. Precej močan, dve sekundi trajajoč potresni sunek so v noči od sobote na nedeljo (tri četrt na 3 po poln.) čutili v Gorici, zlasti v samostanu na Kostanjevici, kjer so nekateri izmed družine vstali, boječ se še nadaljnih sunkov. Vendar se potres ni več ponovil omenjeno noč.

Pretorija, 24. marca. (C. B.) Schalk-Burger in ostali člani transvalske vlade so došli z Rhenosterkopa v soboto pod parlamentersko zastavo v Pretorijo, kjer so se razgovarjali s Kitchenerjem in odpotovali potem v Oranje-državo. V minulem tednu so bili ti menda v precejšnji nevarnosti od strani Angležev.

Dunajska borza

dné 24. marca.

Skupni državni dolg v notah	101.70
Skupni državni dolg v srebru	101.55
Avstrijska zlatna renta 4%	120.70
Avstrijska kronna renta 4%	99.30
Ogerska zlatna renta 4%	119.85
Ogerska kronna renta 4%	97.50
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1613.—
Kreditne delnice, 160 gld.	697.50
London vista	240.12 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.32 1/2
20 mark	23.44
20 frankov (napoleonador)	19.11
Italijanski bankovci	93.30
C. kr. cekini	11.33

Zitne cene

dné 22. marca 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 9.35 do 9.36
„ maj	9.26 „ 9.27
„ jesen	— „ —
Rž za pomlad	7.56 „ 7.57
„ maj	7.48 „ 7.49
Koruzza za maj-junij	5.47 „ 5.48
Oves za pomlad	7.55 „ 7.57
„ oktober	7.57 „ 7.58

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 9.25 do 9.28
„ maj	9.22 „ 9.23
„ oktober	8.19 „ 8.20
Rž za april	7.47 „ 7.48
„ oktober	6.74 „ 6.75
Oves za april	7.35 „ 7.37
„ oktober	6.04 „ 6.07
Koruzza za maj	5.20 „ 5.21
„ julij	5.33 „ 5.34

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9.35 do 10.90
Rž južne žel.	9.45 „ 10.85
Ječmen	7.60 „ 7.80
„ ob tisi	7.20 „ 8.60
Koruzza ogerska, stara	6.85 „ 7.75
„ nova	5.70 „ 5.88
Cinkvant	5.50 „ 5.60
„ stara	— „ —
„ nova	6.45 „ 6.75
Oves srednji	7.60 „ 7.80
Fižol	7.75 „ 10.75

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306 m. vreme na št. 2380 m.

Gas opazovana	Temperatura	Relativna vlaga	Velikost oblakov	Nebo	Velikost padavine
22. 9. zveč.	729.1	11.0	sr. zah.	del. oblac.	2.5
23. 9. zjut.	28.3	7.1	sl. svzh.	del	—
23. 9. popol.	25.2	9.0	sl. jug	—	—
23. 9. zveč.	724.6	7.2	brev.	oblac.	49.1
24. 9. zjut.	725.0	3.2	sl. svzh.	del	—
24. 9. popol.	728.5	5.3	sr. jug	—	—

Srednja temperatura sobote 12.1°, normale: 4.8°.
Srednja temperatura nedelje 7.8°, norm.: 5.0°.

Čisto medicinsko ribje olje.

Ožljna lekarna pri Mariji Pomagaj

Čubar, Hrvatske, septembra 1901.

Blag. g. Milan Levstek, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se vam zahvaljujem za dobrotu Vašog neprecenljivega dobrega in pristnega medicinskega ribjega olja, katerega se die časa samo iz Vaše dobro znane lekarnar naračam in uporabljam za sebe in svojo rodino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gld. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam vam udani

Anton Ožbolt, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., dvojna steklenica 1 gld. Zaloga vseh znanih preizkušenih domačih zdravil, homeopatičnih zdravil, specialitet, kirurških priprav in obvez, najfinjših parfumov, medicinskih in toaletnih mil. — Medicin. cognac, pristno somatoso krepčujoče vino. — Malaga, marsala, sherry, vsake vrstni čaj itd. itd.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto

dež. lekarna pri Mariji Pomagaj

Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani.

Resljeva cesta št. 1., poleg mesarskega mosta.

Na prodaj sta

2 križeva pota

oba po 95 cm. visoka, po gld. 65.— jeden

pri 189 13—12

FR. TOMAN-u,

podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1

Pes-levček

==== (Löwenhund) =====

majhen, z dolgo dlako, ki čuje na ime „Pufi“, se je izgubil v nedeljo, 23. t. m. popoldne. Najditelj se prosi, naj ga proti nagradi 10 K odda na Krakovskem nasipu št. 18.

371 2—1

Dobreša mesarja

ki bi prevzel dobro obiskano mesarijo na mojem posestvu, sprejemam takoj pod ugodnimi pogoji. Ponudbe sprejemam sam.

373 3—1

Josip Hkavc

posestnik in gostilničar na Javorniku, Gorenjsko.

Dobro obiskana

trgovina mešanega blaga

z vso opravo, na lepem kraju na Gorenjskem, tik železniške postaje in velikih tovarn, se s 1. julijem t. l. odda v najem.

Kje, povč iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“.

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

372 3—1

Književna novost!

Marjetice

nabrane nežni mladini.

• • • Uredil in založil • • •

Alojzij Merhar.

Prijatelj mladine, sežife po knjigi. Knjiga je skrbno urejena in moderno opremljena

Stane broširan izvod 30 kr., kartoniran 40 kr., v platno vezan 55 kr., elegantno vezan 90 kr. Naroča se v Ljubljani v semenišču. Zlasti primerno za velikonočno darilo otrokom. — Naročilo se • • • • • ugoti takoj! • • • • •

367 2

Adresna knjiga

za Avstrijsko-Ogersko
za l. 1897 do 1900

obsega v dveh debelih zvezkih nad jeden milijon naslovov tovarnarjev, trgovcev, obrtnikov vseh vrst, advokatov, notarjev, veleposelstnikov, ekonomov itd. itd.

Izvirna cena 30 K; proti povzetju jo pošilja le za 3 goldinarje 301 6-6

knjigotržnica Janeza Peterlin v Trstu.

Bogato svojo zalogo

najnovije izvršeni
vsakovrstnih

VÓZ

priporočam prečistiti duhovščini in slavnemu občinstvu ponizki ceni.

Stare, obrabljene vozove jemljem v račun, ter sprejemljem vsa v mojo stroko spadajoča popravila po najnižji ceni.

Peter Keršič

299 5

zaloga in tvornica vóz
v Šiški pri Ljubljani.

Velikanska pesa

Kraški zgodnji grah in pritlikovec kakor tudi zanesljivo kaljiva vsakovrstna semena pri

Petru Lassnik-u v Ljubljani

Marijin trg šte. 1 276 11-6

Edina zaloga na Kranjskem

Iekarna Piccoli

„pri Angelu“ I. 2 (50-12)

Ljubljana. * Dunajska cesta

Železnato vino

LEKARJA Piccoli-ja
v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

krepča
malokrvne,
nervozne in
slabotne osebe

Polilitrska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar **Gabriel Piccoli** v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek po poštne povzetju.

Spretni zastopniki se sprejmó!

Najboljša uporaba mleka!

Kar največ in najfinejšega surovega masla!

Le mogoče, če se mleku odvzame smetana po

Alfa-Separator-ju.

500 prvih priznanj; 195 52-9
v Parizu 1900 „Grand Prix“.

1/4 milijona tatich strojev v rabi! Se lahko prenaša na planino.

Vsi drugi stroji za mlekarstvo.

Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in parno moč.

Načrti, proračuni.

Akcijska družba Alfa-Separator,
Dunaj, XVI. Ganglbauergasse 29.

Ceniki, podučne brožure brezplačno.

Zaloga za južne dežele v Gradcu, Annenstr. 26.

Vsako število desk in tramov

kupuje po ugodni ceni in proti takojšnjemu plačilu. 124 20-19

Anton Deghenghi

lesni trgovec na Knezovem posestvu zraven „Figovca“

Dunajska cesta, Ljubljana.

Anton Schuster

Ljubljana, Špitalske ulice

založnik uslužbencev o. kr. priv. južne železnice

priporoča po najnižjih cenah

največjo izbero najmodernejših jopic za dame in deklice, ovratnikov, dežnih plaščev, krasnih bluz, obleke za dečke, 322 3-3

dalje največjo izbero

najnovjšega blaga za damske obleke, anglešk., franc. in domačega blaga za gospode,

kakor tudi najbolj izbrano zalogo

platna itd. itd.

Vzorci na željo franko.

t

374 1-1

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, znanec in prijateljem žalostno vest, da je naša predraga mati, oziroma tašča, stara mati in sestra, gospa

Ana Mrak rojena Loger

vдова o kr. davkarja

danes ob 2. uri popoldne po daljši bolezni, prejemši sv. zakramente za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Umrjoči ostanki predrage rajnice se blagoslové v torek, 25. t. m., ob 1/2. uri popoldne v hiši žakosti, Gosposke ulice št. 10, ter potem prenesó na tukajšnje pokopališče pri sv. Krištofu k večnemu počitku.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v torek, dné 1. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne v stolni cerkvi.

Preblogo rajnico priporočamo v prijazen spomin in pobožno molitev.

Venci se na željo predrage umrle hvaležno odklanjajo.

V Ljubljani, dné 23. marca 1902

Dr. Ivan Mrak, o. kr. finančni svetnik, sin. — **Pavla Levec** roj. **Mrak** in **Hema Mrak**, hčeri. — **Janex N. Loger**, o. kr. višjega deželnega sodišča svetnik v p., in **Friderik Loger**, posestnik, brata. — **Fr. Levec**, ravnatelj o. kr. učiteljskega zeta.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Emajlna glasura, prava, uporabna, kateri se mnogo rabijo, n. pr. umivalniki, železje, les, kositar, kameniti predmeti, vodovodne škoklje, kojim dá porcelanu slično prevlako. V škaticah po 1/2 in 1 Ko. se dobiva pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. Vnana naročila po povzetju. 228 3 12-8

Št. 404.

Razglas.

369 3-1

Za zgradbo nove klavnice v Kranju oddalo se bode potom pismenih ponudb sledeče delo:

- a) uravnava terena s K 379.—
- b) zgradba klavnice „ 33454.—
- c) kanalizacija „ 1100.—
- d) notranja oprava „ 7226.45

v skupni svoti K 42159.45

Pismene, postavno kolekovane ponudbe, v katerih je ponudbene svote s številko in besedami zaznamovati, so do 8. aprila 1902 opoludne pri podpisnem mestnem predstojništvu s 5% varščino ponudene svote izročiti s pristavkom, da ponudnik stavbene pogoje pozna in se istim brez ugovora podvrže.

Načrti, troškovniki in pogoji so v uradnih urah vsakemu v občinskem uradu na razpolago.

Mestno predstojništvo v Kranju,
dne 22. marca 1902.

Št. 10550

Razglas.

375 2-1

V smislu § 53. občinskega reda za dežel. stolno mesto Ljubljano se daje na znanje, da bodo računi o prejemkih in troških

1. mestnega zaklada
2. ubožnega zaklada
3. zaklada meščanske imovine
4. ustanovnega zaklada
5. potresnega zaklada
6. regulacijskega zaklada
7. 3% posojila
8. loterijsko posejilnega zaklada
9. mestnega vodovoda
10. mestne klavnice in
11. mestne elektrarne

za l. 1901 od danes naprej 14 dni javno razgrnjeni v tukajšnjem mestnem knjigovodstvu občanom na vpogled.

Pri pretresanju in konečni rešitvi teh računov vzel bode občinski svet morebitne opazke o njih v predvarek.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 20. marca 1902.

Predtiskarija.
Predtiskarija.

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah. Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih uvezujejo na vsakršno blago. 18 14

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnin. 184 27